

MOJ DOM

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Izhaja mesečno enkrat. - Uredništvo in upravljanje je v Salendrovi ulici šte. 6. - Telefon šte. 2283.
Tiska tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani. - Odgovorni urednik Ivan Frelih.

šte. 9.

Ljubljana, 31. decembra 1934.

Leto XIV.

† Juraj Čačković-Vrhovinski

predsednik Glavne zveze društev hiš. in zemljiških posestnikov
kraljevine Jugoslavije

Dne 6. decembra t. l. je po kratki bolezni nepričakovano umrl v Zagrebu v 71. letu svoje starosti Juraj Čačković-Vrhovinski, predsednik Glavne zveze društev hišnih in zemljiških posestnikov kraljevine Jugoslavije, predsednik zveze hišnih in zemljiških posestnikov za savsko in primorsko banovino, predsednik društva hišnih in zemljiških posestnikov v Zagrebu, predsednik Zadružne hranilnice hišnih in zemljiških posestnikov v Zagrebu in častni član Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani in drugih društev, občinski svetnik mesta Zagreba ter polkovnik v pokoju.

Za predsednika zagrebškega društva hišnih posestnikov je bil izvoljen 20. junija 1920, od katerega dne je nepretrgoma predsedoval temu društvu. Od leta do leta je prevzemal kot neumorni in neustrašeni delavec in borec za naše pravice, predsedniška mesta ostalih naših navedenih organizacij. Povsod je pokazal požrtvovalno delo in podajal modre in preudarne nasvete. Ko je g. Čačković prevzel predsedstvo zagrebškega društva hišnih posestnikov, šele od takrat se je tam pričelo zivahnejšo organizatorično delo, katero se je do njegove smrti povzpelo na visoko stopnjo stanovske organizacije.

G. predsednik Čačković je kljub svoji visoki starosti mladeniško deloval pri organizacijah hišnih posestnikov kakor tudi pri občinski upravi v Zagrebu ter tudi pri raznih dobrotvornih ustanovah.

Pokrajinska zveza društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani in Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani je položilo na krsto venec svojemu zaslužnemu predsedniku in častnemu članu, izrazilo obitelji pokojnega sožalje ter se je pogreba udeležila deputacija petih odborikov društva in Zveze iz Ljubljane ter g. predsednik Gregorič iz Celja in iz drugih mest. Pri odprtem grobu je imel prvi podpredsednik Glavne zveze g. Ivan Frelih iz Ljubljane naslednji poslovilni govor:

»Naš predsednik in voditelj!

Dragi prijatelj!

Človeško življenje odvisi od samih slučajev, ki se ponavljajo zdaj pogosteje, zdaj poredkeje v kratki življenjski dobi. Dne 8. septembra letos si pohitel na isti mesečni in tedenski dan in tudi na Marijin praznik, kakor je danes, v našo sredo, v našo Ljubljano, da prisostvuješ in bodriš na zboru naše ožje zveze k delu in da še isti dan vodiš veliko skupščino naše vrhovne organizacije. Pa si ostal med nami še naslednji dan in se zanimal za naš napre-

dek našega mesta in naše ožje domovine. Pa tolikokrat si bil prej pri nas, ne za sebe, temveč za nas vse! — Vedeli smo za Tvoje z delom zrahljano zdravje, a nihče izmed nas ni najmanjše slutil, da bo prišla težka ločitev tako rano.

Pa je prišla edina neizprosna in čista resnica, Te odzela iz naše srede. Nikakor nismo pričakovali, da Te bomo prišli točno po treh mesecih spremit v Tebi priljubljenega in ponosnega Zagreba na zadnji poti k Tvojemu večnemu domu, proti kateremu se brezuspešno borijo tudi oni, ki v teku Tvojega delovanja niso znali ceniti naših domov, za katere si Ti, dragi voditelj in prijatelj, toliko žrtvoval z najblažjim namenom, da ne pomagaš sebi, temveč vsemu našemu ljudstvu.

Ko danes stopamo na Tvoji zadnji poti, se užaljeni spominjamo vsega Tvojega nesebičnega in požrtvovalnega dela, ki si ga izvršil za našo organizacijo in nas vse, in to v času, ko bi bil lahko užival popoln mir, ki si ga popolno zaslužil v svojem vojaškem poklicu za svojo domovino. Toda za delo vzgojen, nisi šel, kakor drugi, v zaslužni pokoj, temveč si zvesto posnemal našega slovenskega pesnika Simon Gregoriča, ki pravi: »Ne samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan.« Po tej pesniški zapovedi si izravnal svoje prekratko življenje in mi Tvoji sodelavci, prijatelji svečano izjavljamo, da se danes malokdo ravna po tem pesniškem navodilu.

Pa pogledjmo Tvoje delo! V Tvoji ožji domovini, zgodovinskem Zagrebu, v bratski Hrvatski, si ustanavljal za svoje tovariše organizacije in si s tem pridobival malo prijateljev.

Pa Tvoje bodrilo je šlo dalje do nas in ostale dele naše ljubljene domovine. Pri svojem delu za nas pa nisi bil nikoli enostranski, temveč si vsako prizadevanje tako uravnaval in blažil, da bi bilo v splošno korist, in ne samo v dobro posamezniku. Zato pa Te vidimo v odboru raznih dobrotvornih in socialnih napravah, za katere si se toliko trudil in žrtvoval.

Če pa je šlo Tvoje delo v prvi vrsti za naše domove, je bilo Tvoje trdno prepričanje, da samo sveto spoštovanje naših domov, naše lastnine so bili in bodo večno ostali trdni in nikoli neporušeni temelji naše tisočletne kulture, in sigurni stebri znosne človeške družbe in vsake države.

Če se sedaj s težkim srcem poslavljam ob Tvojem odprtem grobu, Ti obenem izrekamo v imenu naše Glavne organiza-

cije, kakor še prav posebno v imenu vseh slovenskih lastnikov domov najvdanejšo zahvalo z našim domačim izrekom: Bog Ti plačaj tisočkrat ves Tvoj trud za nas in mi Te ohranimo v trajnem spominu in se hočemo ravnati po Tvojih navodilih in Tvoje delo nadaljevati. Ti pa blaga, poštena duša hrvatska, počivaj v miru v svoji domači zemlji, ki nam mora biti vsem večno svetla!

Govorili so še g. inž. Stiasny v imenu zagrebškega društva, mestni podnačelnik g. Pavlina v imenu zagrebškega mestnega občinskega sveta in g. Vidovič za zadružno hranilnico hišnih posestnikov.

Po pogrebu se je vršila žalna seja Glavne zveze društev hišnih posestnikov v prostorih društva hišnih in zemljiških posestnikov v Zagrebu ter se je naš predsednik g. Frelih ponovno spominjal velikega dela pokojnikovega za našo stvar z zahvalo za njegov požrtvovalen trud, katerega spomin so navzoči počastili s trikratnim »slava« in enominutnim molkom.

Članarina za ljubljanske in okoliške hišne posestnike

Danes smo priložili ljubljanskim in okoliškimi hišnim posestnikom položnice ter prosimo, da nemudoma pošljejo članarino za l. 1935., ki znaša pri hišah do letne najemnine 5000 Din 30 Din; do letnih 10.000 Din 40 Din; do letnih 20.000 Din 60 Din; do letnih 30.000 Din 80 Din; do letnih 40.000 Din 120 Din; do letnih 50.000 Din 200 Din.

Pri tem se je treba natanko ravnati po teh najemninah, in naj blagovolijo posestniki plačati, kolikor odpade članarine po prejetih najemninah, drugače bomo nižja vplačila naknadno pobrali. V tem znesku je zapopadena za ljubljanske člane tudi naročnina za »Moj dom«, ki nas mnogo stane.

Naročnikom »Moje doma« izven Ljubljane in okolice

Naročnikom »Moje doma« smo danes priložili položnice ter prosimo, da nam takoj nakažejo naročnino za leto 1935. v znesku 20 Din. To je tako nizek znesek, da ga lahko utрпи prav vsak posestnik in posestnica, vsled česar upamo, da nam ne bo nihče vrnil »Moje doma«, ker bi s tem škodoval samemu sebi. »Moj dom« bo prinašal toliko poučnega, zlasti o davčnih zadevah, da ga mora vsak posestnik v lastnem interesu obdržati ali pa na novo naročiti. Dolžnost posestnikov bi bila, da bi pridobivali nove naročnike.

Prijave dohodkov za odmero pridobnine

Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal preko finančnih direktij navodila

glede predlaganja davčnih prijav za odmero pridobnine in davka na poslovni promet za leto 1935. Te prijave morajo obvezanci predložiti davčnim upravam od 1. do 31. januarja 1935. Davčne prijave niso dolžni predložiti mali obrtniki, ki delajo z največ dvema pomočnikoma v vaseh do 5000 prebivalcev, kjer ni sedež sreza, ker imajo ti mali obrtniki pridobnino pavšalirano. Nadalje niso dolžni predložiti davčne prijave obvezanci tretje skupine čl. 42. zakona o neposrednih davkih (poklici oseb, ki so samostojno drugim na službo za odškodnino, kakor postrežki, izvoščki in avtotaksiji, če opravljajo posel sami in imajo samo en voz) kakor tudi potujoči agenti in trgovski potniki. Sestavljanje davčnih predlogov, seznamov in razporedov mora biti v manjših davčnih upravah končano do 10. aprila, pri večjih davčnih upravah pa do 10. maja 1935, tako da bodo seje davčnih odborov lahko začele pri manjših davčnih upravah do 1. maja, pri večjih pa do 1. junija 1935.

Redni občni zbor naše Zveze

(Nadaljevanje.)

Dalje še nekaj glede neizterljive najemnine. Na Francoskem imajo vpeljano tako, da najemnik in hišni lastnik podpisata izkaz, da ni mogel iztirjati in to zadostuje in ni treba, da bi tožil v vseh instancah. Tudi prej v Avstriji je bilo znano, da ni bilo treba zamudnega najemnika tožiti.

Če mora gospodar v zadevi neizterljive najemnine nastopiti tožno pot, ima mnogo več stroškov, kot znaša odpis davka. Pač pa smo za to, da naj se tistega, ki bi podal napačne navedbe, kaznuje s petkratno globo.

V tem pogledu je treba nekaj ukreniti, ker je to popolnoma nevzdržno. Dandanes je hohštaplarija, da ne zlepa take. Hočejo imeti ves komfort, vse moderno, kopalnice in ne vem kaj še. Potem plača stanovanje za en mesec. Gospodar je toliko nepreviden, da ne zahteva enomesečne odpovedi in ker velja pri nas še vedno trimesečna odpoved, mora imeti gospodar takega najemnika 3—4 mesece zastoj. Nato gre najemnik drugam, plača za en mesec, ostalo pa ostane spet dolžan. Je pa tudi v interesu države, da se take manipulacije s strani najemnikov onemogočijo. Vsa društva naj opozore svoje člane, da jim sporoče imena dotičnih ljudi, ki skušajo na ta način zastoj stanovati. Če bomo to izvršili, ne bo nobenega, ki bi najel stanovanje, ne da bi ga mislil plačati. Če je kdo revež, se mu spregleda, kdor pa noče plačati, dasi bi lahko, ta pač ne zasluži nobenega prizanašanja. V ostalem pa bo treba kontrole. Prosim g. nadupravitelja Megliča, da poda svoje poročilo.

Nadupr. Meglič. Gospod predsednik Zveze društev hišnih posestnikov za našo banovino vam je povedal mnogo stvari, ki se tičejo davčnih vprašanj in razdolžitve. Nato prečita svoj referat, ki smo ga vže zadnjič natisnili ter še izvaja: Imam še nekaj točk, ki spadajo sicer med slučajnosti, a če mi slavni občni zbor dovoli, jih bom takoj sedaj predložil.

Neprimerno je, da se dolgovi oziroma obresti od dolgov pri davčni napovedi ne upoštevajo. Vzemimo slučaj: Če imam jaz nezadolženo hišo, sosed pa zadolženo in imava oba isti donos, morava oba plačati enake davke. To je pa popolnoma nepravilno, ker je dopolnilni davek samo mesto prejšnje dohodnine.

Predsednik g. Frelih: Zahvaljujem se g. nadupr. Megliču za njegovo izčrpno in lepo poročilo. Če bo pregledal predloge, se bo prepričal, da so vse te zadeve že sprejete pri nas v resoluciji. Še enkrat

prav prisrčna zahvala in priznanje, ker g. Meglič je priznan strokovnjak v davčnih zadevah.

Besedo ima g. vladni svetnik dr. Vidic Fran iz Kamnika.

Jaz se tudi s svojega stališča zahvaljujem gospodu predgovorniku za tako jasno in izčrpno obravnavanje naših zahtev.

Na vrsto pride točka 9. dnevnega reda, to je razprava o razširjenju in izpopolnitvi anše orgaizacije.

Preds. Frelih: Dosegli bomo uspehe samo tedaj, če bomo močni, če nas bo veliko. Zato je potrebno, da se naša organizacija čimbolj izpopolni in razširi. Danes imamo 20 društev. Vendar je še precej večjih krajev, kot n. pr. Vrhnika, Šoštanj itd., kjer še ni društva. Tam moramo poskusiti, da se ustanovi potrebno društvo hišnih posestnikov. Stvar naj se uredi takole: Bližnje društvo naj pridobi kakega agilnega člana, da zbere par ljudi in skliče ustanovni občni zbor, da pouči ljudi, da je organizacija potrebna in da je v njihovem interesu, če se ustanovi društvo, ki bo zastopalo njihove koristi in jim dajalo vse potrebne informacije. Pri nas moramo slediti točno zakonodaji in proučevati vse nove zakone.

Pri nas dobi vsak član vse informacije povsem brezplačno. Treba je le, da naša Zveza skuša ustanoviti društva v tistih krajih, kjer jih še ni. V poštev bi prišlo kakih 10 krajev. Če pridejo posestniki skupaj in slišijo dotično predavanje, se bodo gotovo odločili. Stroški bodo minimalni, ker bi vse skupaj stalo morda kakih 2000 do 3000 Din. Zato je prva dolžnost vsakega društva, da pogleda, kje je kak kraj v bližini, kjer bi se moglo ustanoviti društvo. Tako si predstavljam razširjenje anše organizacije. Treba je samo začeti in upam, da bomo z našim delom uspeli. Mislim, da se strinjate s tem in ne bom dal predloga posebej na glasovanje. (Klici: Se strinjamo.)

Sedaj pride na vrsto izdajanje društvenega glasila »Moj dom«. Pred tremi leti smo imeli 1600 naročnikov izven Ljubljane in smo dobili pri naročnini 20 Din za »Moj dom« 32.000 Din. Sedaj pa imamo 2000 ljubljanskih članov, naročnikov pa samo 1000. Lansko leto je plačalo »Moj dom« 1000 naročnikov, letos pa šele 700. Tu je treba nekaj ukreniti. Vsako društvo naj prevzame nekaj izvodov — močnejša po 100, manjša po 50 — da bomo imeli vsaj 1500 naročnikov.

Z izdajanjem lista so veliki stroški, ki jih kmalu ne bomo več zmogli. Mi ne računamo ničesar za članke. Danes pa je težko dobiti ljudi, ki bi pisali članke za stonj.

Da je »Moj dom« potreben, o tem pač nihče ne bo dvomil. Prvič dobi v njem zakone, razna pojasnila in razsodbe, ki jih ne dobi drugod. Koliko smo imeli slučajev, ko so trpeli posamezniki škodo, ker niso bili pravočasno poučeni, kako je treba napraviti prijave itd. Vse te potrebne informacije pa dobi naročnik »Moje doma« za borih 20 Din.

Sedaj izide devet številčk na leto in to v večjem obsegu, ker smo opustili nehvaležne inserate.

Treba bo za »Moj dom« nekaj storiti ali pa ga sploh opustiti. V »Slov. Narodu« nek meščan iz Kamnika navaja, da je že v 20 društvih. Če za vsako društvo plača le 10 Din, znaša to že 200 Din na leto. Pozabil pa je dotični gospod na društvo hišnih posestnikov. Ker je pa že v 20 društvih, ne prenese njegov mošnjček večjih izdatkov. Od vseh teh društev nima drugega, kot to, da gleda igre in razne športe. Res je to lepo in udobno. Vendar pa bi se moral vsak zavedati, da se mora vpisati najprej pri svojem društvu, od katerega

ima tudi koristi. Če mu bo pa kazalo, naj se vpiše še drugod.

Glede kraja prihodnjega občnega zbora bi predlagal, da se določitev kraja prihodnjega občnega zbora prepusti upravnemu odboru. Mogoče bo kje kaka prireditelj, kjer bo zagotovljena polovična vožnja. Oprostite, da smo letos sklicali občni zbor v Ljubljano. Storili smo to radi tega, ker je ravno sedaj prilika, da si ta ali oni ogleda, kako je v Ljubljani, ker je zaradi velesoja dovoljena polovična vožnja. Mislim, da je to bolj umestno, da smo sklicali občni zbor danes, kot na navadno nedeljo, ko polovična vožnja ni dovoljena, čeprav je danes še polno drugih prireditev.

Če bo drugo leto v Mariboru ali Celju kaka prireditelj, za katero bo dovoljena polovična vožnja, bomo pa tam priredili občni zbor. Zato je najbolje, da prepustimo določitev kraja občnega zbora odboru.

Besedo ima g. Gregorič.

Gregorič: Predlagam, da naj bo drugo leto občni zbor v Celju.

Delegat Malovič: Oglasil sem se, da spregovorim par besed o točki 9. in 10. dnevnega reda. Hišnim posestnikom se neprestano povišujejo davki, za 50, 100 in več %, kot se to dogaja v Novem mestu. V Novem mestu je nad 50 hišnih posestnikov, h katerim sem šel trikrat agitirat, naj pristopijo k naši organizaciji in naroče naš list. Vsakokrat sem naredil prazno pot. Ko pa so prišli davčni nalogi in se je zvišal davek za nove hiše od 3 na 6% ozir. na 12%, so prihajali z vprašanji, ali je to dopustno ali ne. Jaz sem jih vprašal: »Ali nimate glasila »Moj dom?« Naročite ga, v njem dobite vse informacije.« Predlagam gospodu predsedniku, naj o današnjem zborovanju čimprej izda poročilo in obvesti javnost o vsem, o čemer se je razpravljalo. Naj izide naš list v večjem številu. Dalje prosim, da pride v Novo mesto več številčk, da bodo dobili to številčko »Moje doma« tudi oni, ki še niso člani ozir. so izstopili, da jih znova pridobimo. Poznam Novo mesto. V Novem mestu je več gospodarjev, ki imajo po več stanovanj, pa so odpovedali list in članstvo, dočim so ostali zvesti večinoma mali obrtniki.

Preds. Frelih: Gospodu Maloviču odgovarjam, da sem za današnje zborovanje poklical stenografa in bo v kratkem objavljeno stenografsko poročilo, ki ga bo lahko čital vsak. Besedo ima g. nadprav. Meglič.

Naduprav. Meglič: Mi v Mariboru imamo tako organizirano. Imamo pisarno. Vsakemu hišnemu posestniku, ki želi pojasnila, se stavi vprašanje: »Ali si član? Če nisi član, pristopi, če ne, ne dobiš pojasnila.«

Preds. Frelih: To je mogoče le v društvih, kjer imajo strokovnjake. V malih mestih pa to ni mogoče. Na Jesenicah in v Trbovljah sem radi tega hotel vpeljati posebne posvetovalne dneve, da bi ljudje mogli dobiti potrebne informacije. Treba je tudi hoditi na občne zборе in predavanja.

Najprej prosim gospode delegate, da je občni zbor Gavne zveze popoldne ob treh na tem prostoru. Prosim, da se udeležite tudi kongresa polnoštevilno. Pridejo zastopniki iz cele države.

Sedaj bom prebral še resolucije.

Delegat Zajec: Predlagam, da se da absolutorij prejšnjemu odboru, kar se soglasno odobri.

Preds. Frelih: Prišel sem do zaključka, da vse resolucije ne pridejo v poštev, ker jih nihče ne bere. Zato bomo od sedaj sestavljali samo spomenice. Za vsako zadevo bomo sestavili posebno spomenico, ki jo bomo obširno obrazložili in utemeljili.

Če eno predstavko razdelimo posameznim poslancem, je to lažje. Mislim de-

lati samo predloge, k vsem predlogom pa posamezne spomenice, ki jih je treba dobro utemeljiti. Te predloge bomo poslali posameznim poslancem.

Nato prečita predloge, ki smo jih vže priobčili predzadnjič.

K besedi se oglasi dr. Regali, ki izvaja: Jaz bi omenil par besed k tisti točki, kjer se govori o neizterljivosti najemnin. Mi zahtevamo, da bi bilo treba davke odpisati, čeprav se sodno ne dokaže, da je bila najemnina neizterljiva. Predlagam, da se izpusti določba, da bi moral tudi najemnik podpisati, da je najemnina neizterljiva. Dogajajo se slučajji, da najemnik uide in ga za podpis sploh ne boste mogli dobiti. Ta točka naj se torej glasi: »da se zgradarina odpiše, če se na podlagi izkaza dokaže, da je najemnina neizterljiva.«

Preds. Frelih. Na Francoskem je običaj, da podpišeta oba, t. j. gospodar in najemnik. Večinoma najemnik izkaza ne podpiše in v tem slučaju zadostuje, da ga podpiše samo hišni lastnik.

Dr. Regali. Še par besed glede izterjanja davkov. Davčne oblasti naj ne izterjujejo davkov preveč rigorozno. Pri sedanjih krizi uradniki in upokojenci ne dobe svojih prejemkov pravočasno in torej ne morejo točno plačevati najemnin. Zato naj bi plačilo davkov ne zapadlo že 15., ampak šele koncem meseca.

Vzemimo slučaj, da ima kdo za najemnike več upokojencev, ki do 15. še ne dobe pokojnin in radi tega tudi sami ne morejo plačati najemnin. Hišni lastnik pa mora plačati zamudne obresti zato, ker ni prejel najemnin.

Naj omenim še glede draginjskih doklad neozženjenih državnih uslužbencev, ki žive s starši v skupnem gospodinjstvu. Prišla je namreč naredba, da se tem odtegne 50% doklad. To je nekaj tako neprimerne, da si kaj neprimernejšega ni mogoče misliti. Isto je pri banovinskih in občinskih uslužbencih. Če sin ali hči stanuje pri starših, se odtegne začetniku uslužbencu, praktikantu, avskultantu ali kar je že polovica doklad. Da teh doklad ne izgubi, mora iti od staršev proč. Zato bodo tudi stanovanja prazna. Če ljudje ne bodo imeli dohodkov, seveda ne bodo mogli plačevati stanarine.

Predlagam sledeči dodatek: »Naj se odpravi naredba v spremeni draginjskih doklad državnim uslužbencem, kot tudi banovinskim in občinskim, ki je stopila v veljavo 1. aprila 1934, da tudi tistim neozženjenim uslužbencem, ki žive skupaj s starši, ostanejo draginjske doklade nezmanjšane.

Preds. Frelih: V tem oziru imamo res drastične slučaje. Oče je obrtnik in ima 200 Din mesečno dohodkov. Hči je uslužbena pri sodišču in izgubi na mesec 400 Din.

Po splošnem civilnem zakonu je sin dolžan skrbeti za starše. Tu pa hočejo, da ne sme skrbeti.

Da ne izgube doklad, se neozženjeni sinovi potikajo po privatnih stanovanjih, mesto da bi stanovali pri starših.

V občinskem svetu smo proti temu že storili potrebne korake. Minister za socialno politiko dela naredbo, da se ta stvar prepereči, že mesece in mesece. Ostalo pa je vse pri starem. Da bi pa gospodje poslanci izgubili kaj pri svojih dietah, pa še nismo ničesar čuli. (Dr. Vidic: Se tudi ne bo zgodilo.) Tu je ostalo vse, kot je bilo prej.

Delegat vladni svetnik g. dr. Požar izvaja: Jaz bi opomnil, da bi ne bilo treba sopedpisa najemnika, da ne more plačati najemnine, kadar zapusti stanovanje. Tega vobče ni treba zato, ker so danes pobotnice strogo vpeljane. Hišni gospodar pove, da ta in ta najemnik ni plačal najemnine. Najemnika bo finančni organ lahko dobil.

Če najemnik nima pobotnice, je jasno, da ni plačal najemnine.

Nadalje bi omenil, da tista zahteva glede banovinskih doklad ni prav točno izražena ozir. ni dovolj markantno povedana. Mi zahtevamo, da se enkrat omeji tisto samolastno nakladanje banovinskih doklad. Čital sem, kako različne so banovinske doklade v naši državi. Gospoda moja! Naša banovina je na najvišji stopnji. Potem dolgo ni nič, potem šele savska banovina. So pa banovine, kjer se človek čudi, kako malo doklad imajo. Ne gre, da bi banovine imele tako različne doklade in davščine. Državna oblast mora gledati na sorazmerno razdelitev dajatev. Pravijo, da je naša banovina na visoki stopnji vsega gospodarstva in da so zato doklade tako visoke, medtem ko so druge banovine še na nizki stopnji gospodarskega razvoja in da imajo zato tudi manjše doklade, ker so pač tam potrebe manjše. Zato naj se v naši resoluciji prav precizno izrazi, da naj država kontrolira te dajatve v eni in drugi banovini in naj bo nekako sorazmerje med vsemi banovinami iste države. (Ploskanje.)

Preds. Frelih: Jaz sem to poudaril v resoluciji, kjer so na kratko omenjene banovinske doklade. To je treba utemeljiti v predlogih.

Dr. Regali. V resoluciji naj se tudi poudari, da naj da država banovinam več dotacij. Pri tem je treba seveda upoštevati tudi razmere v posameznih banovinah. Slovenija ima gotovo večje potrebe in mora radi tega dobiti večje podpore.

Preds. Frelih. Danes odstopa država banovinam in občinam raznovrstne posle, nalaga jim vsa mogoča dela.

Predlogi so bil soglasno sprejeti.

Predsednik zaključil to lepo zborovanje ob 12. uri 45 min. in ponovno poziva k udeležbi kongresa Gavne zveze ob 3. uri popoldne.

Nepotrebna akcija in agitacija

Meseca decembra t. l. so se po Ljubljani vsem najemnikom raznašale vprašalne pole po spodaj natisnjem vzorec s pozivom za pristop k društvu stanovanjskih najemnikov. Naša organizacija se z društvom stanovanjskih najemnikov principijelno ne ukvarja, če bi se ne bilo pri tem zgodilo za naše pojmovanje skoro nemogoč in neverjeten slučaj. Te vprašalne pole so namreč raznašali organi mestnega socialnega urada v Ljubljani, se po hišah predstavljali kot občinski organi in zahtevali točno izpolnitev oddanih vprašalnih pol. Delali so tudi druge neprimerne opazke.

Ko je naše društvo hišnih posestnikov zvedelo za naznašanje teh pozivov po organih mestnega poglavarstva, smo takoj odločno protestirali pri g. mestnem direktorju in g. mestnem predsedniku dr. D. Pucu. Pri tem smo kategorično povdarjali, da mestno poglavarstvo nikakor in nikoli ne sme za take pristranske organizacije uporabljati mestnih organov, ker drugače bi smatrali, da je tako postopanje naperjeno proti nam. Nadaljnje raznašanje se je takoj ustavilo in g. župan nam je obljubil, da bo zadevo preiskal in nam dal pismen odgovor. Ko dobimo odgovor, bomo o tem poročali in dalje govorili. Če bi bili mestni organi navedene vprašalne pole raznašali še po 15. decembru t. l., naj nam to hišni posestniki javijo.

O vprašalnih polah in potrebi pa si bodo naši člani sami napravili primerno sodbo.

Stanovanjski najemniki! Gospodarske razmere so se tako poslabšale, da ljudstvo nima denarja niti za služka. Plače in mezde ne dosegajo vsled ponovnih erdukcij niti eksistenčnega minimuma več! Temu na-

sproti pa so ostale najemnine večinoma na isti višini, kakor so bile pred leti! Že pred dvema letoma sta predstavnika državne in samoupravne oblasti apelirala na hišne lastnike, da naj uvažujejo težke prilike in da naj sami primerno znižajo najemnine. Poziv je ostal brez uspeha! Neznosne razmere so povzročile v veliki meri tudi oderuške najemnine. Dohodkom nesorazmerne najemnina gre le na račun prehrane najemnika in njegove rodbine, ki si mora celo pritrgovati od ust, da plača stanovanje. To stanje je nevzdržno in nikakor ne more več dalje trajati! Sila je priklopela do vrhunca, vsled česar upamo, da se bomo vsaj zdaj združili v močni organizaciji, ki edino more voditi do uspeha. Kot posamezniki pa smo brez moči in izročeni na milost in nemilost hišnim gospodarjem! Vsled tega Vas nujno vabimo, da pristopite takoj k društvu stanovanjskih najemnikov, ki hoče storiti vse, da se najemnine primerno znižajo! Članarina znaša samo 1 Din mesečno. V trdnem prepričanju, da se boste pridružili našim vrstam Vam kliče: Le v edinosti je moč! Svoji k svojim — kdor ne gre z nami, deluje proti samemu sebi! V svojem lastnem interesu izpolnite in pošljite nemudoma društvu stanovanjskih najemnikov v Ljubljani, Nebočnik III. nadstr., na drugi strani natisnjeno vprašalno polo! — Društvo stanovanjskih najemnikov, Ljubljana, Nebočnik III. nadstropje.

Vprašanja: 1. Koliko oseb stanuje v stanovanju? 2. Iz koliko sob obstoji stanovanje? 3. Ali je hiša zidana po l. 1920.? 4. Koliko plačujete najemnine na mesec? 5. Koliko je znašala najemnina na mesec julija 1914? 6. Ali morate sedaj oddajati za stanovanje četrtino, tretjino, polovico ali več svojih mesečnih dohodkov? 7. Katera najemnina bi bila po vašem mnenju za stanovanje primerna? 8. Katere nedostatke ima Vaše stanovanje? 9. Ali ste že poskusili doseči pri hišnem posestniku znižanje najemnine in s katerim uspehom? 10. Ali imate podnajemnika? Koliko ima sob in koliko plačuje na mesec za samo stanovanje (brez hrane, postrežbe in brez pohištva)? V Ljubljani, dne 1934. Prijavljam hkratu svoj pristop k društvu stanovanjskih najemnikov ter sem pripravljen plačati enkratno pristopnino Din 10.— in članarino Din 1.— na mesec, katero bom plačeval skupno za štiri mesece, osem mesecev ali za celo leto. — Podpis stanovanjskega najemnika.

Dravska banovina je plačala okoli 300 milijonov neposrednih davkov

Po uradnih statističnih podatkih dravskega finančnega ravnateljstva v Ljubljani je znašala v dravski banovini obremenitev davkoplačevalcev na državnih neposrednih davkih za leto 1933. vsega skupaj 298.414.369.70 Din.

Na posamezne davčne vrste odpadejo naslednji zneski:

1. davek na poslovni promet	Din 103.851.031.71
2. uslužb. davek z doprirosom	Din 36.115.808.82
3. zemljarina	Din 30.104.762.67
4. zgradarina	Din 30.047.405.19
5. pridobnina	Din 25.595.622.27
6. družbeni davek	Din 18.240.847.—
7. rentnina	Din 10.477.988.87
8. davek na luksuz	Din 9.599.494.61

V letu 1933. je bilo plačano na neposrednih davkih:

a) pri davčnih upravah	Din 216.637.106.78
b) pri carinarnicah	Din 32.021.483.83

skupaj torej 248.658.590.61

Zaostanek konec leta 1933. je znašal skupaj

Din 49.755.779.09

V letu 1933. ni bilo na predlog erarja zaradi davčnih zaostankov nobene dražbe nepremičnin. Upravnih občin je bilo v letu 1933. vsega skupaj 1069, število računov zavezancev v davčnih glavnih knjigah je pa znašalo 380.086.

Število davčnih zavezancev je znašalo po raznih davčnih vrstah:

1. davek na poslovni promet	20.166	zavezancev
2. uslužbenški davek	47.890	"
3. zemljarina	337.442	"
4. zgradarina	64.060	"
5. pridobnina	38.734	"
6. družbeni davek	217	"
7. retšina	16.089	"

V letu 1933. so pobrali na trošarin 23,173.682.72 Din, na taksah 40,797.662.95 Din, skupaj okrog 64 milijonov dinarjev.

Dopis iz Studencev pri Mariboru

Od vsepovsodi se od strani najemnikov vedno znova slišijo klici po znižanju najemnin, ker delavstvo dostikrat ne zasluži niti toliko, kar najnujnejše potrebuje za preživljanje svojih družin, kaj šele, da bi mogli plačevati stanovanju primerno najemnino.

V tem pogledu preživljajo naši hišni posestniki, ki so večinoma sami revni delavci, ki so si s trudom svojih rok in pritrgovanjem od svojih želodcev, kupili ali postavili majhne hišice z 2—3 stanovanji, prav hudo krizo. Na eni strani pritiskajo najemniki, ki so sami revni delavci, na znižanje najemnin, na drugi strani pa zvišuje davčna uprava uradoma najemnino, kjer se ji zdijo prenizke, tako, da morajo hišni gospodarji dostikrat plačevati davke od najemnine, katere sploh ne dobivajo.

Razven tega pa je letos še občina zvišala svoje doklade za 9% in so nekateri g. odborniki hoteli še za več zvišati, kar pa njim ni uspelo, torej na eni strani naj bi se najemnino znižale, na drugi strani se pa doklade zvišujejo.

V ilustracijo temu naj služi samo nekaj primerov:

V zadnjih letih so naši hišni posestniki — uvažujoč bedno stanje najemnikov — ponovno znatno znižali najemnino, mnogi, posebno naši društveni člani — celo tako daleč, da jih je davčna uprava spoznala za prenizke in jih je uradoma zvišala.

Tako plačuje nek revni najemnik za malo podstrešno sobico 36 Din na mesec ali letno 432 Din, davčna uprava pa je to najemnino smatrala za prenizko ter jo ocenila s 136.33 Din na mesec ali na 1636 Din letno, od te povišane vsote mora hišni posestnik plačati davke.

Drugi primer: Najemnik plačuje za opremljeno 4 × 2.20 m veliko podstrešno sobico mesečno 160 Din ali 1920 Din letno, od tega je davčna uprava vzela kot podlago za odmero zgradarine 960 Din, za odmero 15% rentnine pa znesek po 1320 Din, tako, da so se mu davki odmerili od vsote po 2280 Din, torej od 360 Din več kot pa je hišni gospodar skupno najemnino prejel.

Tretji primer: Revni železničar je kupil majhen stavbeni porstor in si je na tem postavil majhno dvoriščno gospodarsko poslopje, ki naj bi služilo za pralnico. Ker pa si sedaj ne more spredaj hiše postaviti, si je v tem dvoriščnem gospodarskem poslopju uredil majhno stanovanje, obstoječe iz sobe in kuhinje, ter je kot vrednost najemnine prijavil mesečno 150 dinarjev, davčna uprava pa mu je to zvišala na 250 Din ali 3000 Din letno.

To je samo nekaj primerov, ki si jih naj vzamejo na znanje oni najemniki, ki vedno kričijo po znižanju najemnin, ter pri vsaki priliki psujejo hišne gospodarje z oderuhi itd., sami pa niti te nizke najemnine v redu ne plačujejo, v mnogih pri-

merih pa najemnino za več mesecev dolžni ostanejo in je sploh nikoli ne plačujejo, če pa take najemnike stanodajalec toži za plačilo najemnine, mora pa še sam stroške plačati.

To so nezdrave razmere, ki potrebujejo nujne od pomoči, ker bo sicer eksistenca hišnih posestnikov v nevarnosti.

Pajki kot sredstvo proti stenicam

Znanost je že zdavnaj ugotovila, da najlažje pokončujemo razne škodljive insekte in parazite z njihovimi naravnimi sovražniki. Sedaj je tudi znana neprijetna hišna prijateljica ljudi, posteljna stenica, našla svojega sovražnika, in sicer v pajku nazvanem *Thanatos flavidus*. Je okrogel, 1½ centimetra dolg, sive barve, na hrbtu ima nekaj rujavih in temnih pasov; letno sprede 2—3 gnezda, žre tudi muhe, predvsem pa stenice. Človeku njegov ugriz ni nevaren.

Pajek *Thanatos* je prav za prav že star sovražnik stenice; novo je samo, da je človek to izkoristil. Vsa stvar ima značilno predzgodovino. Pri Atenah so morali v letih 1922./23. napraviti mnogo lesenih barak za begunce. V eni izmed barak pa so se stenice v tolikšni meri ugnezdile, da so ljudje tudi v slabem vremenu rajši spali na prostem. Leta 1924. pa je nenadoma nastopil preokret: steničja nadloga se je zmanjšala in koncem leta 1925. je iz omenjenih barak popolnoma izginila. Bilo je kot čudo, dokler niso ugotovili, da so med tem dobili v barake novega gosta: in baš to je bil omenjeni pokončevalec stenice pajek *Thanatos*.

Od tedaj naprej so v boju proti steniciam skušali uporabljati kot učinkovito sredstvo pajke. Poskusi v laboratorijih so obetali mnogo; pajki so dnevno požrli po 30 do 40 stenice. Celo mladi pajki so jih žrli. Napram človeku pa so bili nasprotno popolnoma neškodljivi. S tem se je bavil predvsem odlični entomolog profesor Albrecht Hase v Berlinu. V svojih razpravah poroča, da je imel priliko praktično preizkusiti učinkovitost pajkov *Thanatos* z ozirom na pokončevanje stenice.

Na kirurški kliniki »Karité« v Berlinu so bili veliki prostori, v katerih so bile v kletkah spravljene poskusne živali, že dve leti strašno zasteničene. Drago cikloniziranje ni nič zaleglo. Stenice so se vedno znova naselile. Končno so prosili za pomoč prof. Haseja. In res v avgustu leta 1933. so v omenjenih prostorih klinike postavili 31 srednjevelikih *Thanatos* pajkov, februarja 1934 pa še nadaljnjih osem. Kot je do sedaj znano, so pajki odlično izpolnili stavljene jim zahteve. Steničja nadloga je izginila. Pajki so se tekom enega leta sami razmnožili, ne da bi pri tem nadlegovali ljudi ali živali. Potem ko so požrli vse stenice, se zadovoljujejo sedaj z muhami.

Profesor Hase je prepričan, da tima pokončevanje posteljnih stenice s pomočjo pajkov bodočnost. Ta metoda se bo udomačila zlasti tam, kjer se bo človek hotel obvarovati pred vedno novimi invazijami stenice.

Previdnost pri poravnavi stavbenih računov I

Na podlagi zakona o zavarovanju delavcev za slučaj bolezni jamči hišni posestnik, ki je dal stavbeni nalog, za plačilo »zavarovalnine« stavbenih delavcev in to tudi za slučaj neizterljivosti s strani stavbenika.

Ta zakonska odredba je imela že ponovno za posledico, da so hišni posestniki, ki so že zdavnaj poravnali račune za izvršena stavbena dela, prejeli dva ali več

let pozneje od Okrožnega urada za zavarovanje delavcev račun o predpisanih bolniško-zavarovalnih zneskih, pogosto visoki zneski, ker se je dognalo, da stavbenik svoje dolžnosti glede plačila zavarovalnine ni izpolnil, oziramo dolg ni bil več izterljiv. Priporočljivo je, da se hišni lastnik, preden izplača stavbeni račun, prepriča o izplačilu imenovanih prispevkov za svoje delavce, da se pravočasno izogne pred takimi neprijetnimi posledicami.

Razno

Prijave za rentnino je vložiti do 31. januarja 1935 pri davčnih upravah rednega bivališča.

Iz naše centralne organizacije.

Posle Glavne zveze društev hišnih in zemljiških posestnikov kraljevine Jugoslavije je po smrti predsednika Jurja Čačkovića-Vrhovinskega prevzel prvi društveni podpredsednik g. Frelih Ivan iz Ljubljane in se je sedež začasno prenesel v Ljubljano, Salendrova ulica 6. Semkaj je naslavljati vse dopise in ostalo pošto.

Delodajalcem, ki plačujejo uslužbenški davek v davčnih znamkah ali v gotovini. Davčna uprav za mesto Ljubljana razglašajo: Vsi delodajalci, ki morajo po členu 100 zakona o neposrednih davkih plačevati uslužbenški davek v davčnih znamkah, se pozivajo, da predložijo v teku januarja davčni upravi v pregled knjižice uslužbenškega davka za vse svoje nameštence. Iz knjižic morajo biti razvidni: plača uslužbencev v letu 1934. in zneski odtegnjenega davka in enoodstotnega izrednega doprinosu. Protij službodajalcem, ki ne predložijo knjižic uslužbenškega davka v pregled, se bo postopalo po določilih člena 134. odnosno v primerih davčnih utajb po členu 142. zakona o neposrednih davkih. Vsi službodajalci, ki morajo opremljati uslužbenški davek v gotovini, se morajo prijaviti pristojni davčni upravi do 25. januarja v svrhu vpisa v knjigo delodajalcev. Delodajalci, ki ne vložijo prijave do 25. januarja 1935, se bodo kaznovali po členu 138. zakona o neposrednih davkih.

Prostovoljna gasilska četa Ljubljana-mesto

nam je poslala v objavo naslednjo prošnjo:

Prostovoljna gasilska četa Ljubljana-mesto si je nabavila novo in najmodernejšo veliko prenosno brizgalno s cevmi in avtomobil za dovoz gasilnega orodja in gasilcev na požarišče. Ker je uprava čete za to nabavko izdala vsa svoja razpoložljiva denarna sredstva, zaprosila je potom okrožnic vse ljubljanske hišne posestnike, da četi z denarnimi darovi pomagajo pri odplačilu omenjenega in nujno potrebne gasilnega orodja. Uprava čete se tem potom ponovno obrača z vljudno prošnjo do vseh hišnih posestnikov ljubljanskih, da blagohotno priskočijo z denarnimi prispevki na pomoč ter ji tako pomagajo pri odplačilu, za vse prebivalstvo tako važne in neodložljive gasilne potrebščine. Hkrati naprošamo, da izvolite pristopiti k četi kot ustanovni ali pa kot podporni član. Enkratna pristojbina za ustanovne člane znaša najmanj 100 Din, letna članarina za podperne člane pa 25 Din. Prispevke za četo naj se blagovolji nakazati potom poštne položnice, katero smo poslali z okrožnico vred ali pa naj se jih plača osebno blagajniku naše čete g. Leopoldu Zupančiču, posestniku in podjetniku v Ljubljani, Jegličeva c. 15.

To prošnjo najtopleje priporočamo vsem našim hišnim posestnikom. — Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani.